

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: **Vulpes**

Cím: **Mit ér a pénz?**

Forrás: **Az Újság**

Bp.
(Hely)

1918 IX 1
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1918"

Személy

Mit ér a pénz?

A pénz se olyan pénz, a milyen régen volt. A neve megmaradt, a formája nem változott, a színe se kopott le, a felírása is a régi ma is. Csak az ereje csappant meg, mint az öreg embernek.

Hajdanában sok volt a pénzhamisító erre mifelénk. A bankót kétszer is megnéztük, mielőtt zsebre tettük: hátha hamis. A törvényszék előtt minden héten ültek a deszkapadokon bankóhamisítók.

Négy esztendeje senki se hamisít pénzt. Nincsenek bankóhamisítók. A bíróság szinte elfelejtette, hogy ilyenféle büntetendő cselekmény is van a világon. Nem érdemes pénzt hamisítani. Annyi a pénz, mint a pelyva.

Csak azt mondják rá, hogy nem sokat ér. Megcsappant a vásárló ereje. A mig kevesebb volt, többet ért.

Emlékszem rá, sirva emlékszem rá: voltam én is szegény ember egykoron. Vékonydongájú, kis fizetésű legény voltam. Minden elsején a mellényzsebembe tettem a gázsímat.

De azért négy tál mellé ültem délben. Három tál mellé este. Libát is ettem néha, fiatal libát Budán. Bort is ittam, sőt hónap elején, ha kedvem kerekedett, pezsgőt is ihattam. Ha esett az eső, kocsiba ültem, s kutyába se vettem, ha két ló van a szekér elé fogva. S akár hiszik, akár nem, ültem én már automobilban is akárhányszor.

Mióta megduplázódott a fizetésem, mindenről le kellett mondani. Ki mer ma új ruháról álmedni, lakkos cipőről, kemény mellű ingről, mindennapos tiszta gallerról? Huszezer koronás fizetésből ilyen luxusezidőkre bizony nem telik...

Hogy mit ér a pénz? — Ej, legokosabb, ha mindjárt a történeten kezdem.

Van nekem egy kicsike legénylakásom. Nem olyan nagy, hogy bálokat rendezhetnék benne, nem olyan kicsi, hogy az egyik vendégnek ki kellene mennie, mikor a másik jön. Nem valami

fényűző, — nem illenék az én hozzám, de nem is nagyon szegényes. Mit kerülgetem, mint a forró kását, két szobám van, két csinos, rendes, egyszerűen berendezett szobácskám.

Nekem nagyon tetszik a lakásom.

A napokban rácsenget valaki. Beeresztem. Egy ur, — egy jól öltözött ur. A nevét nem tudom, de arra biztosan emlékszem, hogy már más-kor is láttam. Szóval: régi, jó barátom, a ki nekem szolít, ő tudja, hogy milyen alapon.

— Erre jártam, s nem tudtam volna a ház előtt elmenni, hogy föl ne nézzek hozzád... — kezdte a beszélgetést.

— Nagyon kedves... Parancsolj helyet foglalni... Megkínálnálak valami italfélével, de nem lehet... Nincsen...

Régebben, a mig egészen szegény voltam, sohase volt üres a pálinkás készletem. Egy kis cognac, egy kevés szilvórium, egy-két pohárka való Cointreau mindig akadt a ház körül...

— Ejnye, ejnye... Hogy erre nem gondoltam. Van egy-két tucatszámú szilvesztéri papírosért odaadom az én pompás kis lakásvóriumom. Holnap lesz a napja, hogy küldöksomat? Mi az, hogy százezer korona? Semmi, a legényemmel két-három üveggel. Megállj csak... Ha takarédba teszem, négyezer korona kamatot fölirom a jegyzőkönyvembe...

Főlirta. Azóta folyton föl van írva. És beérte? Egy kis udvari szobácskát legfeljebb, valaszélgettünk tovább. Megkérdezte, hol voltammelyik apró szállóban. Lakhatom egy rongy kis nyaralni, megkérdezte, hogy szolgál becses egész-fészekben, a hol idegen vagyok, a honnan akár-ségem, megkérdezte, mit irogatok, megkérdezte, mikor lesz vége a háborúnak, megkérdezte, járok ebédelni s még egy csomó kérdéssel mulat-képet a falon, nincs egy könyvem, a mit olvas-tatott, a miket már elfelejtettem...

Aztán körülnézett. Nézte a bejáratot, a ki-látást, az erkélyt, a mellékhelyiségeket, a buto-falért ígérnek egy milliót s nem adják érte a kávé-rokat, a szőnyeget, a képeket, a könyveimet sházat. Te meg engem rongy százezer koronáért egyszerre csak kivágta:

— Te, add el nekem a lakásodat. Ugy, ahogysaját városomban?... van. Mindenestől. A ruháidat persze elviheted, de minden más itt marad. Adok érte százezer koronát...

Felugrottam. Már nyujtottam a kezemet

feléje. Ő már nyult a tárczája után. Nekem már számon égett a felelet:

— Hallja az ur! Hát megbolondultál te! Ezért a vaczakért akarsz te százezer koronát adni? Egy harmadát se éri meg. Tudod-e te, hogy mi az, százezer korona? Az egy vagyon. A kinek százezer koronája van, az már igazán milliomos. Nekem százezer koronáért jóformán tíz évig kell dolgoznom, ugyszólván éjjel-nappal, s ha egy millió évig élnék egyhuzamban, akkor se tudnék százezer koronát megtakarítani... Ide azzal a százezer koronával!...

De aztán mégse mondtam el ezt a lelkesült kifakadást. Inkább zsebre vágтам a kezemet s hanyagul leültem egy karosszékbe...

— Mit is mondtál? Nem jól értettelek!...

Ujra elmondta s ezalatt én ráérttem gondolkozni. S ezeket mondtam:

— Százezer koronát adsz a lakásomért? Hát azt hiszed, hogy a fejem lágyára estem? Hogy olyan bolondnak nézel te engem, hogy néhány festett papírosért odaadom az én pompás kis lakáshoz. S mit ér az a négyezer korona? Mit kapok egy kis udvari szobácskát legfeljebb, valahatnék. Egy lóért ígérnek ma egy milliót, s nem adják érte a lovat. Egy kávéházért, az üres négy falért ígérnek egy milliót s nem adják érte a kávéházat. Te meg engem rongy százezer koronáért hajléktalanná tennél, koldussá tennél, idegenné...

Csak hogy ki nem dobtam...

Pedig ha százezer évig élek, akkor se lesz nekem százezer koronám.

Vulpes.